

2

Vragenuur: Vragen Eerdmans

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 12.3 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Eerdmans aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over **het bericht "Extra pendelbussen rond azc Ter Apel na incidenten met asielzoekers"**.

De voorzitter:

Aan de orde zijn de mondelinge vragen. Ik heet de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, de Kamerleden en de kijkers thuis van harte welkom. Ik geef allereerst het woord aan de heer Eerdmans van JA21 voor zijn mondelinge vraag over het bericht "Extra pendelbussen rond azc Ter Apel na incidenten met asielzoekers". Gaat uw gang.

De heer Eerdmans (JA21):

Voorzitter, dat klopt. Dank u wel. Mevrouw de staatssecretaris. Al jaren zorgen veiligelanders vanuit het azc Ter Apel voor grote problemen. Inderdaad, ze willen niet betalen voor de bus of de trein, ze bedreigen personeel en veroorzaken vechtpartijen. Controles, extra veiligheidsmensen, stewards, boa's, alles is geprobeerd, zelfs een speciale asielbus tussen Ter Apel en het station Emmen. Het hielp helemaal niets, want negen van de tien buschauffeurs, zo begrijpen wij, voelen zich nog steeds onveilig. Ook die speciale pendelbus is een schijnoplossing gebleken, want door bezuinigingen van het Rijk zitten de mensen alsnog in de gewone bus, in de reguliere bus. Daarmee begint dus de ellende voor alle mensen die daar op het ov willen stappen, voor de Groningers en Drenten. Het probleem begint weer van voren af aan.

Daarom heb ik twee vragen aan deze staatssecretaris. De eerste is: hoe gaat u per direct zorgen dat die overlast van veiligelanders verdwijnt? Voor het begrip van de mensen thuis die kijken: "veiligelanders" zijn dus mensen die onze asielprocedure feitelijk misbruiken door hier een plek te willen krijgen, terwijl ze die bijna nooit zullen krijgen, want ze komen uit veilige landen. Het zijn mensen uit Marokko, Algerije en Tunesië vooral.

En twee: bent u het met ons eens dat al die maatregelen, van toolboxen tot aan boa's, ov-verboden, allerlei zaken, helemaal geen oplossing zijn voor de kern van het probleem, namelijk dat die mensen hier helemaal niet horen te zijn? Dat vindt iedereen. Zelfs mensen die het asielbeleid adoreren zeggen: mensen die geen recht op verblijf hebben, moeten we wegsturen. Voor alle duidelijkheid, ze misdragen zich niet alleen in de bus of in de pendelbus, maar ook daarbuiten. Ik ben zelf ook in Emmen geweest. Men klaagt over onrust in het centrum van Emmen. Ze zetten de buurt op stelten. Of ze pakken de doorreis via de trein en dan klaagt Arriva, ook daar de chauffeurs, over heel veel ellende in de trein door deze veiligelanders. Dus wat doet u aan dat kernprobleem?

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Het woord is aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Voorzitter, dank. Dank ook aan de heer Eerdmans dat hij dit probleem naar voren brengt, want het is inderdaad een probleem. Het is ongelofelijk vervelend voor de omgeving daar en zeker ook voor de buschauffeurs en de mensen die daar belast zijn met het vervoer, dat ze op deze manier met enige regelmaat echt met heel hinderlijke zaken te maken hebben. Maar het speelt het langer. De heer Eerdmans heeft dat ook net naar voren gebracht. Het speelt al langer in het openbaar vervoer tussen Emmen en Ter Apel. Daarom is in 2019 besloten om een pilot te starten met een pendelbus naast de reguliere bus nummer 73 van Ter Apel naar Emmen. Die pendelbus rijdt dus van Ter Apel naar Emmen en vice versa.

Die pilot is goed gegaan en heeft ertoe geleid dat er gezegd is: dat gaan we institutionaliseren. De gemeente Westerwolde heeft daarvoor van mijn departement eenmalig een extra budget gekregen van €250.000 om dat mogelijk te maken. 8 oktober 2020 zijn de bedragen overgemaakt naar de gemeente Westerwolde om daaraan te werken. Daar wordt ook aan gewerkt. Die pendelbus is er, maar is afgeschaald omdat de frequentie van de bewoners die daar gebruik van maakten, heel erg laag lag. Toen is er dus besloten om af te schalen. Daar ga ik niet over, dat is aan de gemeente en de vervoerder. Maar die pendelbus rijdt nog steeds.

Ik moet wel zeggen dat sinds het instellen van die pendelbus het aantal incidenten substantieel is afgenomen. Dan gaat het bovendien ook om alle incidenten. De heer Eerdmans zegt, en ik geef hem daar wel gelijk in, dat het grotendeels, bijna altijd, inwoners van het azc zijn. Het kan ook zijn dat het andere mensen zijn, maar grotendeels zijn het inwoners van het azc. Er vinden dus nog wel incidenten plaats. Gevoelsmatig en met het oog op wat er in het verleden is gebeurd, is het heel erg begrijpelijk. Ik leef ook enorm mee met de buschauffeurs die zeggen: dit wil ik niet meer. De beheerders van de pendelbus hebben de frequentie van die pendelbussen laten dalen. Daardoor is de druk op lijn 72 toegenomen.

Tegelijkertijd moet ik het volgende zeggen. Dat is belangrijk om te weten. Qbuzz, de onderneming die die buslijnen exploiteert, heeft afgelopen april op basis van de uitkomsten van een FNV-enquête onder chauffeurs aan Drenthe laten weten dat ze het gevoel van onveiligheid serieus neemt, maar dat het opvalt dat het aantal incidenten of de ernst daarvan niet is toegenomen. Dat is dus niet gestegen. Gevoelsmatig is ieder incident er een te veel. Dat begrijp ik heel goed. Het is ook goed dat de heer Eerdmans het naar voren brengt.

Dan was specifiek de vraag van de heer Eerdmans hoe ik ervoor ga zorgen dat de overlast verdwijnt. Als incidenten worden veroorzaakt door bewoners van het azc, hebben we — dat kan ik heel snel zeggen — ketenmariniers, een toolbox, time-outplekken, sobere opvang en in de allerslechteste gevallen de mogelijkheid van de handhaving- en toezichtlocatie in Hogeveen. Die maatregelen worden allemaal genomen. Daarnaast heb ik ook nog 1 miljoen per jaar

toegekend aan gemeentes — dat is niet per gemeente, maar een totaalbedrag — om bijvoorbeeld een extra boa aan te nemen of extra camera's op te hangen. We doen heel veel om te zorgen dat we de overlast bestrijden, maar daarmee is het probleem niet opgelost.

Wat ik wel wil doen is het volgende. Ik zit natuurlijk gebonden aan wet- en regelgeving. De heer Eerdmans brengt met deze vragen dit specifieke probleem naar voren. Hoe ga ik per direct zorgen dat de overlast verdwijnt? De maatregelen die ik al genoemd heb en die we in Ter Apel allang toepassen, waarmee we de overlast wel terug hebben weten te dringen, blijven natuurlijk gehandhaafd. Maar ik ga serieus en per direct bekijken of het mogelijk is om degenen die toch nog voor incidenten zorgen op lijn 73 bij wijze van spreken linea recta in de htl te plaatsen als uiterste redmiddel. Als het crimineel gedrag betreft, komen natuurlijk de politie, het strafrecht en het Openbaar Ministerie in het vizier. Maar zolang het dat nog niet is, ga ik dat dus bekijken. Dat ga ik snel doen. Ik wil het snel weten, want ik leef wat dat betreft mee met de slachtoffers van die overlast, de buschauffeurs en zo. Die noemde de heer Eerdmans ook. Ik wil zorgen dat degenen die dat doen direct naar die htl gaan als het maar enigszins kan. Dat is mijn uiterste redmiddel.

De heer Eerdmans (JA21):

Ik hoopte dat de staatssecretaris zou zeggen: linea recta terug naar het land van herkomst. Ik denk namelijk dat dat de echte kernoplossing is. Je hebt het over mensen uit veilige landen die hier komen en die onze asielprocedure feitelijk misbruiken. Ze weten namelijk dat de kans 99% is dat ze hier geen asiel krijgen. Vervolgens zorgen ze voor ellende, bedreigingen, vechtpartijtjes en zitten ze het personeel van ons ov gewoon te intimideren. Het is toch van de gekke dat we die mensen dan nog eens een pendelbus gaan geven voor het eigen vervoer? Die moeten een vliegtuig naar Rabat krijgen. Dat zou je moeten doen. Dat is volgens mij ook mogelijk. Je moet gewoon een vliegtuig vol zetten en daar laten landen. Dan zal dat vliegtuig misschien terugkeren. Dan sturen we het nog een keer terug. Dit is toch van de gekke? We gaan mensen die hier ons het leven zo zuur maken, die geen recht op asiel hebben — nogmaals, het zijn geen vluchtelingen — toch niet nog eens services met stewards, toolboxes en extra boa's? Dat kost ons allemaal geld! Ik kan hier echt niet met de pet niet bij.

Ik zie in uw ogen dat u het probleem wel ziet. We zien gelukkig allemaal dat die agressie niet toelaatbaar is. Waarom handelen we daar in de kern niet naar? Dit blijft inderdaad een schijnoplossing. We kunnen inderdaad wel mensen in een htl terugzetten enzovoort, maar het probleem blijft dat veiligelanders hier voor ellende zorgen. U zegt dat de pendelbus is afgeschaald. Ik vrees dat het gevoel van onveiligheid niet wordt afgeschaald als de mensen morgen weer op buslijn 73 vanuit Emmen stappen. Die mensen zien met argusogen het probleem op zich afkomen, namelijk agressie van veiligelanders in die bus, in die trein of elders. Ik hoop dat u dit echt wilt meenemen: zet nou een keer dat vliegtuig vol, laat het landen in het veilige land van herkomst en kijk wat er gebeurt. Doe het gewoon! U heeft JA21 aan uw zijde.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Eerdmans. Dan geef ik het woord weer aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Het klinkt heel aantrekkelijk "zet ze in het vliegtuig en stuur ze weg", maar we leven in Nederland wel in een rechtsstaat, dus ben ik gebonden aan recht en regelgeving. Ik ben best bereid om te kijken naar de grenzen van de regelgeving en naar de grenzen van wat we kunnen doen, maar ik kan u wel zeggen dat "zet ze in het vliegtuig en stuur ze maar weg en laat het vliegtuig cirkelen, want ze mogen niet landen en ze gaan weer terug enzovoorts" in een rechtsstaat zoals wij die in Nederland kennen, niet mogelijk is. Dat klinkt aantrekkelijk, maar helaas. Maar al het andere probeer ik zo veel mogelijk te bereiken.

De voorzitter:

Tot slot, meneer Eerdmans.

De heer Eerdmans (JA21):

Vergeet alstublieft niet die chauffeurs en mensen die hier dagelijks mee te maken hebben. U heeft het nooit geprobeerd. U kunt wel zeggen dat het niet kan, maar het is ook nog nooit gedaan. Er zijn volgens mij vluchten tussen Amsterdam en Rabat of Algiers of elders. Dat is niet gedaan. U heeft het over de rechtsstaat. De rechtsstaat is volgens mij ook dat als je hier geen recht hebt op asiel, je hier gewoon weg moet. Ik zou zeggen: met kop en kont gewoon het land uit sodemieteren! Dat klinkt — excusez le mot, mevrouw de voorzitter — misschien wat grof, maar mensen zijn dit totaal zat.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Wat betreft mensen die in het zogeheten spoor 2 komen — dat zijn de veiligelanders — hebben we wel een versnelde procedure, een heel sobere opvang enzovoorts. We hebben maatregelen genomen om het zo onaantrekkelijk mogelijk te maken om hier te komen en asiel aan te vragen, maar als iemand asiel aanvraagt dan is het volgens de regelgeving, ook de Europese regelgeving, zo dat wij moeten reageren op die asielaanvraag. Dat betekent dat iemand in de asielprocedure komt. Die kunnen we inderdaad zo snel mogelijk doen voor de mensen waarvan we denken dat ze er niet voor in aanmerking komen, maar het is niet anders. Dat is echt de rechtsstaat waarin we leven.

De voorzitter:

Dank u wel. Meneer Eerdmans, u bent door uw tijd heen. Er zijn wel een aantal vervolgvragen en u kunt zelf ook eventueel nog een vervolgvraag stellen. Dank u wel, meneer Eerdmans. U kunt gewoon weer gaan zitten. Dan geef ik allereerst het woord aan de heer Markuszower van de PVV, dan de heer Jasper van Dijk van de SP en dan de heer Wiersma van de VVD voor een korte vraag.

De heer Markuszower (PVV):

Wat de staatssecretaris als laatste zei, is natuurlijk niet waar. De opvang is helemaal niet zo sober. Bovendien gaat driekwart van alle asielzoekers die hier niet mogen blijven, die

dus illegaal zijn, niet weg. Dat is één. De staatssecretaris zou de grenzen moeten sluiten. Dat doet ze niet, maar nu ze eenmaal die bussen al heeft ingezet en ze het vliegtuig niet wil inzetten, stuur die bussen dan maar gelijk door naar Marokko. Waarom doet de staatssecretaris dat niet? En komt u alstublieft niet aan met al die internationale nepverdragen, want die kan de staatssecretaris gewoon opzeggen. Doe dat nou!

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Ik kan de oproep van de heer Markuszower begrijpen. Ik begrijp dat dat gevoelen heerst, maar desalniettemin moet ik toch zeggen — en ik ben er ook trots op dat Nederland een rechtsstaat is — dat we ons houden aan internationale wet- en regelgeving én aan onze eigen wet- en regelgeving én aan de jurisprudentie, de uitspraken van de rechter. Je kunt niet even makkelijk zeggen: zeg het verdrag op. We hebben een onderzoek laten doen door de heer Donner en anderen naar het Vluchtelingenverdrag uit 1951. Een hele simpele conclusie van dit dikke rapport is: stel dat je het Vluchtelingenverdrag zou opzeggen, dan heb je te maken met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en met jurisprudentie en alles wat we in Nederland aan regelgeving hebben. Dus het opzeggen van dat verdrag lost niet het probleem op zoals de heer Markuszower het schetst. Het is niet de oplossing van het vraagstuk.

De heer Markuszower (PVV):

Dat EVRM-verdrag moet natuurlijk ook opgezegd worden; logisch. De staatssecretaris zegt dat ze wel begrijpt wat we zeggen en wat de problemen zijn, maar ze zegt ook: ik heb eigenlijk geen oplossing. Dus wat is nou het antwoord van de regering, wat is nou het antwoord van deze staatssecretaris? Ze ziet de problemen maar ze zegt eigenlijk: we zijn gebonden aan internationale verdragen en ik ga daar gewoon niks mee doen.

De voorzitter:

Dank u wel.

De heer Markuszower (PVV):

Waarom is de staatssecretaris überhaupt nog staatssecretaris als ze eigenlijk zegt: ik ga helemaal niks meer doen?

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Het wordt iets te simpel voorgesteld door de heer Markuszower, die een tegenstelling plaatst die niet helemaal een tegenstelling is. Met de mogelijkheden die er zijn in wet- en regelgeving en jurisprudentie zoek ik het uiterste op van wat ik kan doen om ervoor te zorgen dat de aanvragen van mensen die geen recht hebben op asiel zo snel mogelijk behandeld worden, dat ze sober worden opgevangen, enzovoort. Maar tegelijkertijd moet ik ook zeggen dat het voor Nederland van belang is dat wij een systeem hebben dat mensen die bescherming nodig hebben, die bescherming ook geeft. Daar sta ik voor.

De heer Jasper van Dijk (SP):

Zwartrijden, agressie en intimidatie zijn ontoelaatbaar. Als terugkeer dan niet lukt, omdat bijvoorbeeld Marokko niet

met u wil praten, dan moet u zorgen voor veiligheid. 90% van de buschauffeurs voelt zich onveilig op die bussen. Bent u bereid om naar dat gebied toe te gaan en te zeggen "wij gaan nu maatregelen nemen door permanent beveiligers op die bussen te zetten" — het is een second best oplossing, maar als terugkeer niet lukt, kan dat geregeld worden — in plaats van te verwijzen naar de lokale overheid? U bent hier de verantwoordelijke. U kunt wat doen, gaat u ernaar toe.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Ik weet niet of de heer Jasper van Dijk mij heeft horen verwijzen naar de lokale overheid. Ik heb het daar niet over gehad. Ik heb het erover gehad dat wij een pilot hebben gehad met de speciale pendelbus van Ter Apel naar Emmen. Die pilot is een succes geweest en daardoor is de pendelbus definitief geworden. We hebben de gemeente — die beheert dat — €250.000 gegeven. Ik vind dat wij van de kant van het ministerie daar een hoop aan gedaan hebben. Ik ben ook regelmatig in contact met de burgemeester en andere mensen in Ter Apel over de problemen die er zijn.

De heer Van Dijk zegt "Broekers, ga naar de buschauffeurs en ga met ze praten". Ik doe dat met alle liefde, want ik begrijp heel goed hoe ontzettend vervelend, naar en ook bedreigend het ook is om het gevoel te hebben "daar kom ik met mijn bus, o wat gaat er nu weer gebeuren?". Dat is echt verschrikkelijk. Ik wil er ook persoonlijk, door erheen te gaan, alles aan doen wat mogelijk is. Het is niet dat ik het afschuif op gemeentes, maar het is een verantwoordelijkheid die ook bij gemeente, provincie en vervoerder ligt. Het is niet alleen maar Broekers en JenV die het moeten doen. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Ik wil mijn verantwoordelijkheid in ieder geval nemen, maar ik wil ook vaststellen — ik moet dat toch benoemen — dat Qbuzz zegt dat het niet ernstiger is geworden. Het is helemaal niet ernstiger geworden, het is heel erg afgenomen door de pendeldienst en het heeft nu een bepaald niveau. Maar het is niet acceptabel, dat zeg ik ook tegen de heer Van Dijk. Het is niet acceptabel, maar het is niet toegenomen.

De voorzitter:

Dank u wel.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Maar het gevoel wel en daarom ga ik met alle liefde morgen naar Ter Apel, of overmorgen; net wat de agenda wat de agenda toelaat natuurlijk, maar zo snel mogelijk.

De voorzitter:

Dat is een mooie toezegging. De heer Van Dijk nog? Nee. Dan ga ik naar Wiersma van de VVD en dan de heer Van Meijeren van Forum voor Democratie, de heer Ceder, ChristenUnie en mevrouw Van der Plas van BBB.

De heer Wiersma (VVD):

Het is natuurlijk ook van de zotte. Je bent hier te gast, je komt hier de boel verstieren en dan krijg je als beloning een privébus. Dat is totaal, totaal de omgekeerde wereld.

Als er al een bus zou rijden, dan moet hij inderdaad linea recta naar het aso-azc, zoals de staatssecretaris terecht zegt. Maar er zit ook iets tussen: een vervoersverbod. Het valt mij op dat in de regio Ter Apel — we hebben het hier al lang over, al jaren — dat vervoersverbod niet van de grond komt. Het is mogelijk om dat te doen, maar er zijn nul verboden uitgedeeld in die regio. Waarom lukt dat niet? Mijn vraag aan de staatssecretaris is: gaat u ervoor zorgen dat vanaf morgen die vervoersverboden daar worden uitgedeeld aan deze raddraaiers die het verpesten voor de chauffeurs en voor iedereen die gewoon, normaal met het ov wil kunnen reizen?

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Ik ga niet over de vervoersverboden. Dat is de minister van lenW. Maar dat is natuurlijk een slap verhaal. Ik begrijp dat de heer Wiersma dat niet van mij wil horen. Wel gaan we meteen na de zomer een pilot starten met een regionaal vervoersverbod op de Vechtdallijn. Het heeft lang geduurd voor die pilot kon starten, want er moesten eerst AVG-belemmeringen worden weggenomen. Dat gaat nu gebeuren. We werken samen met lenW, verschillende vervoerders, de politie, de ketenmariniers. De pilot met een regionaal vervoersverbod gaat van start. Ik hoop van harte dat de uitkomst daarvan goed is, zodat we dat ook daarop zouden kunnen toepassen, want als het bij het ene kan, dan moet het bij het andere ook kunnen lukken. Maar de pilot start dus na de zomer.

De heer Van Meijeren (FVD):

De staatssecretaris gaf zojuist aan dat zij illegalen niet op het vliegtuig terug naar het land van herkomst wil zetten, omdat dat moeilijkheden zou opleveren met internationale verdragen. Nu werkt Forum voor Democratie aan een voorstel in ons nationale recht om illegaal verblijf in Nederland strafbaar te stellen, zodat het in ieder geval minder aantrekkelijk wordt voor asielzoekers om naar Nederland te komen en zodat ze, als ze eenmaal opgesloten zijn, ook eerder vrijwillig willen vertrekken. Kan dit voorstel ook op steun van de staatssecretaris rekenen?

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Die vraag van de heer Vermeeren kan ik niet zo beantwoorden.

De voorzitter:

Van Meijeren.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Wat zei u?

De voorzitter:

Van Meijeren.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Neemt u me niet kwalijk, Van Meijeren. Ik schrijf het meteen op: Van Meijeren. Ik maak deel uit van het kabinet en ik kan hier niet gaan zeggen wat ik vind of wat ik niet vind. Ik ben onderdeel van het kabinet en dat is hier van belang. Ik

hoorde de heer Van Meijeren — nu heb ik het goed gezegd hè, voorzitter? — zeggen dat ik ze niet op het vliegtuig wil zetten. Ik zou het wel willen, maar ik kan het niet en ik doe het niet, omdat we in een rechtsstaat leven. Dat is het systeem dat wij in Nederland kennen.

De heer Van Meijeren (FVD):

De staatssecretaris gaf zojuist wel aan dat ze alle grenzen van de wet- en regelgeving wil opzoeken om dit probleem op te lossen. Nu komt Forum voor Democratie met een concreet voorstel. Het is gewoon te regelen in het nationale recht. Het is ook in lijn met internationaal recht. In onze buurlanden Duitsland, België, Frankrijk, Noorwegen en Zweden is illegaal verblijf strafbaar. Dan kan de staatssecretaris toch aangeven dat ze dit met veel belangstelling zal overwegen en het liefst ook gewoon haar steun hiervoor uitspreken? Het is allemaal niet zo heel erg ingewikkeld als u denkt.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Ik heb daar zonet al een duidelijk antwoord op gegeven aan de heer Van Meijeren.

De heer Ceder (ChristenUnie):

Het is natuurlijk verschrikkelijk wat buschauffeurs overkomt. Ik heb net een aantal goede maatregelen gehoord. Ik heb ook begrepen dat de staatssecretaris op bezoek gaat. Ik heb nog niet gehoord welke afspraken je aan de voorkant met het aanmeldcentrum kan maken over de begeleiding van de asielzoekers die daarnaartoe komen. Het is van belang dat ze daar ook de juiste aanwijzingen krijgen. Kunt u ook toezeggen dat u daarnaar gaat kijken? Het is belangrijk dat we niet alleen achteraf handhaven wanneer dat nodig is, wat ik overigens steun, maar dat we er ook aan de voorkant met elkaar over in gesprek gaan dat dit überhaupt niet kan voorkomen. Bent u dat met mij eens?

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Degenen die zich in Ter Apel melden, krijgen uitgebreid instructies over de huisregels en de regels ten aanzien van de omgeving en de buurt enzovoort, enzovoort. Daar wordt enorm veel aandacht aan besteed, om ervoor te zorgen dat iedereen heel erg goed op de hoogte is van wat kan, maar vooral ook wat niet kan en niet mag. Laten we heel duidelijk zijn, tenminste zo kijk ik ernaar: de mensen die in Ter Apel komen, vragen bij ons om asiel en worden door ons opgevangen in het azc — of ze nu wel recht hebben op asiel of niet, dat weten we op dat moment nog niet — maar zij zijn wel gast bij ons. Ik vind dat men zich als gast wel moet gedragen in Nederland. Dan ga je geen buschauffeurs intimideren en vervelende dingen doen. Maar die instructies, die regels, worden van tevoren verstrekt.

De heer Ceder (ChristenUnie):

Ik ben het eens met de staatssecretaris, maar uit een rapport van vorige week, waar we het waarschijnlijk later over gaan hebben, blijkt dat de begeleiding van mensen die misschien geestelijke problematiek of een kort lontje hebben — dat zijn juist de groepen die dit soort aanwijzingen niet aan nemen — aan de voorkant wellicht beter zou kunnen. Ik ben het met uw lijn eens, maar als u naar Ter Apel gaat, is het

dan niet verstandig om ook te kijken naar de vraag hoe we extra aandacht kunnen besteden aan deze specifieke groep? Want dit is waarschijnlijk de groep die ook voor overlast zorgt.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

De heer Ceder doelt volgens mij op het rapport van de Inspectie JenV dat naar aanleiding van de overlast is gemaakt. Ik heb daar ook een reactie op gestuurd namens het kabinet. Ik moet wel zeggen dat het personeel van de COA's de azc's beheert, maar dat dit geen behandelklinieken zijn. We gaan in gesprek ... We zijn allang in gesprek met VWS, ggz enzovoort om te kijken hoe we dat beter en anders kunnen aanpakken. Want nogmaals, een medewerker die een azc beheert om te zorgen dat iedereen er woont, voedsel krijgt enzovoort, enzovoort, kan niet omgaan met mensen met multiproblematiek, met zware verslavingsproblematiek. Dat gaat dus. Dat is inderdaad een heel zorgelijk iets, maar we zijn dus al langere tijd in gesprek met instanties die daar wél verstand van hebben over hoe we dat het beste kunnen aanpakken.

De voorzitter:

Dank u wel. Mevrouw Van der Plas, BBB.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Dank u wel, voorzitter. Beveiligers en boa's op een bus zijn natuurlijk sowieso al een lachertje in Nederland, want boa's worden helemaal niet gefaciliteerd. Die hebben helemaal geen middelen. Die kunnen alleen maar de-escalerend optreden, zoals dat dan zo mooi heet. Vervolgens gebeurt er wat en wordt er verder geknokt. Dan moeten ze evengoed nog de politie bellen. Ik snap dus helemaal niet waarom boa's daarvoor worden ingezet, want het helpt helemaal niks. Ze worden zelf in gevaar gebracht. Ik vraag me af waarom we die boa's niet een keer de middelen gaan geven, zodat ze ook echt kunnen optreden; die discussie loopt hier misschien parallel aan.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

De discussie over het verstrekken van middelen aan boa's om echt te kunnen optreden, zoals mevrouw Van der Plas zegt, is al eerder gevoerd en wordt permanent gevoerd met de minister van Justitie en Veiligheid. Daar wil ik mij dus buiten houden; daar ga ik niet over. Maar de aanwezigheid van boa's, onder andere in het winkelcentrum in Westervolde maar ook in het openbaar vervoer, helpt wel om te zorgen dat mensen die nare dingen in de zin hebben, zich beheersen. Maar ik ben het ook met mevrouw Van der Plas eens dat de politie moet komen als er werkelijk wat gebeurt. Maar het is ook zo dat de gemeente Westervolde vijf extra politiemensen heeft, juist vanwege het feit dat het azc Ter Apel daar is.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Vijf extra politiemensen omdat een stel raddraaiers het nodig vindt om buschauffeurs in elkaar te slaan, terwijl er ook andere incidenten plaatsvinden, zoals dat ook zo mooi heet. Ik blijf bij mijn vraag. U zegt dat u daar niet op kan ingaan omdat dat een zaak van de minister van Justitie is, maar ik wil het hier toch nog een keer onder de aandacht

brengen. Het zetten van boa's in die bus is alleen maar symptoombestrijding.

De voorzitter:

Maar uw vraag misschien nog aan de staatssecretaris? Want dit is een vragenuur.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Ja, sorry. Mijn vraag is om dit nog een keer bij de minister van Justitie en Veiligheid onder de aandacht te brengen en dat we daar gewoon eindelijk een keer werk van gaan maken. Ik heb een boa in de familie. Elke dag van zijn leven weet hij gewoon helemaal niet wat hem gebeurt. Hij zegt: ik heb totaal geen middelen en ik mag helemaal niks gebruiken; het enige wat wij kunnen doen, is de politie bellen. Volgens mij wordt dat probleem, even los van dit probleem, gewoon niet voldoende onderkend, want als er wordt gezegd dat we boa's moeten bewapenen, wordt er gezegd dat dat niet mag omdat ze daar de opleiding niet voor hebben. Nou, ik weet uit ervaring dat boa's gewoon een hele goede en strakke opleiding krijgen. Mijn vraag is dus: brengt u dit nog een keer onder de aandacht en laten we het hier nog een keer over hebben.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Ik weet zeker dat dit onderwerp de aandacht heeft van mijn collega, minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid, maar als ik hem spreek, zal ik opnieuw zeggen dat dit vandaag weer naar voren is gebracht.

De heer Eerdmans (JA21):

Ter afronding van dit debat: het is dus symptoombestrijding, wat we ook doen. Dat moeten we, denk ik, met elkaar vaststellen. Kijk, Marokko zegt consequent en structureel: wij nemen die mensen niet terug. Daar heeft u gelijk in; dat doen zij niet, wat wij ook vragen. De vraag is dus of diplomatie dan nog wel het middel is. Als u bang bent voor een rel of voor een ordeverstoring in de diplomatieke relatie, zouden we dan toch niet een keer onze tanden moeten laten zien? Want u bent al eerder met een stok Marokko uitgejaagd, van: wij willen niet met mevrouw Knol praten. Wordt het niet eens tijd om toch echt de grens op te zoeken, zoals al eerder verzocht is? Even die confrontatie ...

De voorzitter:

Dank u wel.

De heer Eerdmans (JA21):

Dan maar even ruzie, maar dit is een immens probleem. Dat lossen we echt niet op met boa's.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Het is de heer Eerdmans misschien bekend dat in september jongstleden het nieuwe migratiepact van de Europese Commissie is gekomen. Daar praten we ook over in Europees verband. En alle 27 lidstaten zijn het over één ding eens, namelijk terugkeer, terugkeer en nog eens terugkeer. Daar wordt hard aan gewerkt door de Commissie, samen met lidstaten, om de goede impact te hebben. De heer

Eerdmans noemt één land, maar er zijn meerdere landen waarbij de terugkeer lastig is. Daar wordt hard aan gewerkt, om te zorgen dat we dat beter voor elkaar gaan krijgen. Als dat namelijk echt efficiënt zou werken, zouden we van een heleboel problemen af zijn. Daar heeft de heer Eerdmans groot gelijk in.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan wil ik de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van harte bedanken.